

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 219 • Vychází 21. března 2022

Milé čtenářky, milí čtenáři,

ani v Ďáblíku nelze jinak, než začít slovy o válce, ve které jsme se ocitli vinou agresivního Putina ruského režimu. 24. února ráno to byl šok, neb jsme si mnozí namlouvali, že nemůže být tak šílený, aby vojenský útok na sousední zemi skutečně spustil. Stalo se. Ukrajinci se hrdinně brání a ona tolik obávaná ruská armáda ztrácí dech. Pomalu začínáme zvykat na denní válečné zpravodajství, které jakoby za ten měsíc zevšednělo. V neděli jsem si po poslechu jedněch zpráv na Českém rozhlasu v celou uvědomil, že tam ani nezaznělo žádné slovo o aktuální dění. Zvláštní a přitom stále ve velkých počtech umírají lidé, Mariupol je v obležení, bez potravin i vody a možná tisíc lidí je stále uvězněno kdesi v krytu pod troskami Rusy zničeného divadla. Nerozhoupe-li se západní společenství k akci typu leteckého humanitárního mostu, bude pro mnohé pozdě. A mohou přijít další města ...

Kromě lidí a měst umírají zvířata a vůbec příroda. Dnes to ještě nevnímáme tak silně, ale po bojích bude Ukrajina potřebovat pomoc také s likvidací zamoření. Rozbombardovány jsou ropné zásobníky, chemické provozy, po krajině budou pravděpodobně rozesety zbytky protipancéřové munice z ochuzeného uranu. A ještě nevíme, co se může stát při bojích o další ukrajinské reaktory, pokud by k nim došlo. Co jsou Rusové schopni, jsme bohužel viděli při ostřelování Záporožské jaderné elektrárny.

Mnohé bude jinak i v energetice. Byť by někteří viděli evropský Green Deal na smetišti dějin, ve skutečnosti bude muset akcelarovat. Evropa, Česko nevyjímaje, se potřebuje co nejrychleji zbavit energetické závislosti. Po pravdě nejen na ruském uhlí, ropě, plynu a uranu. A k tomu nám právě opatření na poli energetické efektivity, úspor a chytré využití dostupných obnovitelných zdrojů může jen pomoci. Navíc je to přesně ten způsob, jak omezit naše vysoké emise skleníkových plynů. Na rozdíl od stavby nových atomových reaktorů, na které vsází čeští politici, kdy první v Dukovanech by mohl dodávat elektřinu nejdříve v roce 2040. Tedy příliš dlouho jak pro náhradu uhlí, tak pro odstřížení se od ruského plynu. Na dalších stránkách se věnujeme jak potřebným změnám, tak i aktuální varovné zprávě Mezinárodního panelu pro změny klimatu.

V každém případě je tu ale jaro a tak běžte ven a nasávejte sílu probouzející se přírody a Ďáblík si nechte na večer.

Edvard Sequens

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Neziskové organizace volají po rychlém odklonu od fosilních paliv	str. 6-7
IPCC: Musíme snižovat emise a musíme to udělat rychle	str. 11-12
Kdy přilétli čápi? Zapojte se do sledování hnízd	str. 17-18

Vláda spustila tendr na rozšíření Dukovan i bez slibovaných ekonomických analýz

Vláda rozhodla o vypsání výběrového řízení na dodavatele nového reaktoru pro rozšíření jaderné elektrárny Dukovany. Učinila tak i přesto, že nebyla zpracována analýza ekonomické a bezpečnostní výhodnosti rozvoje jaderných elektráren, jak ji před volbami slibovala koalice Pirátů a hnutí STAN, za níž je ve vládě i nyníšší ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela. Calla i Hnutí DUHA varují, že veřejně zaznívají nereálná, podceněná očekávání ohledně ceny projektu a možné doby zprovoznění. Domnělé řešení našich energetických potřeb stavbou velkých jaderných reaktorů pak odvádí

pozornost od zvyšování energetické efektivity a rozvoje obnovitelných zdrojů, kde máme velké rezervy oproti jiným technologicky vyspělým zemím.

V tendru má být oslovena francouzská EDF, kanadsko-americký Westinghouse a jihokorejská KHNP. Na konci roku 2021 zveřejněná analýza energetického experta prof. Stephena Thomase [Kdo chce stavět Dukovany?](#) varuje, že všechny v poslední době stavěné reaktory těchto firem jsou minimálně o čtyři roky, ale také o více než deset let zpožděné. V případě, že jsou spolehlivě známy náklady (EDF a Westinghouse), stály všechny spuštěné či téměř dokončené reaktory minimálně dvojnásobek ceny předpokládané při zahájení výstavby a mnohem více než v době, kdy byly tyto projekty poprvé představeny. Firmy EDF a KHNP pak nemají žádný tlakovodní reaktor s limitem výkonu 1 200 MW, který je požadován pro Dukovany, jenž by byl někde stavěn, objednan nebo získal licenci. To výrazně zvyšuje riziko problémů a tedy zdražení i zpoždění takové stavby prvního reaktoru svého druhu. V přepočtu na jeden kilowatt by pak cena projektu byla vyšší než v případě reaktorů s vyšším výkonem (naříklad Olkiluoto nebo Hinkley Point) kvůli menší úspoře z rozsahu.

Podle profesora Thomase lze odmítnout předpoklady o ceně, s nimiž pracuje česká vláda. Odhad nákladů na výstavbu (bez finančních nákladů) na úrovni 4500 - 5000 €/kW je nereálný, patrně postavený na starých údajích nebo datech ze zemí, kde částky nelze spolehlivě ověřit. Průměrná hodnota z relevantních projektů vychází na 7200 €/kW.

Ministerstvo průmyslu a obchodu přitom stále odmítá zveřejnit ekonomické podklady týkající se přípravy výstavby nových jaderných reaktorů, o které ji požádala Calla s odkazem na zákon o svobodném přístupu k informacím. A to i přesto, že Městský soud v Praze potvrdil, že utajování „Analýzy investorských modelů výstavby nového jaderného zdroje“ a „Postupu přípravy a realizace nových jaderných zdrojů v lokalitách Dukovany a Temelín“ [nemělo oporu v zákoně](#).

Edvard Sequens, energetický konzultant Cally – Sdružení pro záchranu prostředí řekl: „Je mrzuté, že nová vláda si před vypsáním tendru nenechala zpracovat vlastní ekonomické analýzy, jak před volbami slibovala koalice Pirátů a STAN. Vyhlášení tendru, jehož výsledkem může být dodávka až čtyř reaktorů, přijde v důsledku použitého modelu veřejné podpory spotřebitele hodně drah.“

Karel Polanecký, energetický expert Hnutí DUHA, dodal: „Zkušenosti z posledních let ukazují, že odhady cen jaderných projektů ze strany vlád nebo energetických společností bývají hrubě podceněné. V případě nabídek pro výběrové řízení už dodavatelské firmy budou předkládat ceny, kterým samy věří natolik, aby se jim případné vítězství v tendru vyplatilo. Po otevření obálek s nabídkami uvidíme, jak moc se ministři průmyslu nechali unést svým optimismem.“

Tisková zpráva Cally a Hnutí DUHA

Půjde to i bez ruského plynu. Česko musí urychlit nástup moderní energetiky

Bezprecedentní útok ruských vojsk na svobodnou Ukrajinu musí vést k urychlení proměny české energetiky směrem k řešení, díky kterým budeme nezávislí na dovozu zemního plynu a ropy z východu. Současná situace podle oborových sdružení neznámá konec Zelené dohody pro Evropu, je ale třeba úprava jednotlivých cílů a cest k jejich dosažení. Právě rozvoj obnovitelných zdrojů a renovace budov bude třeba jednoznačně urychlit. Tato řešení jsou nástrojem, které zvýší energetickou nezávislost Evropy a sníží emise současně. Členské státy musí odstranit překážky, které brání rychlému rozvoji moderní energetiky, shodují se zástupci profesních sdružení.

Evropská zelená dohoda je strategie, která řeší klimatickou neutralitu a současně posiluje energetickou bezpečnost v Evropě. Její výhodou je komplexní přístup. Řeší dekarbonizaci napříč ekonomikou: v energetice, dopravě, zemědělství, průmyslu i obytných budovách. S válečnou agresí Ruska nezmizel problém změny klimatu. Změna klimatu stojí evropskou ekonomiku desítky miliard euro na přímých škodách ročně.

“Evropská zelená dohoda nyní dostane k naplnění svého cíle nový impuls: vyřešit nezávislost na ruských fosilních zdrojích. Ročně odtečou z evropské ekonomiky stovky miliard euro za nákup zemního plynu nebo ropy. Na místo toho, aby za ně rozvíjel Putin svůj zbrojní průmysl, je třeba tyto prostředky investovat přímo do zelených řešení v členských státech Evropy,” komentuje situaci Martin Sedlák, programový ředitel Svazu moderní energetiky. “Evropa musí řešit oba problémy současně: nahradit import z Ruska produkcí domácího biometanu, instalací tepelných čerpadel či solárních elektráren a renovací budov s cílem snížit jejich energetickou spotřebu,” dodává Martin Sedlák.

Svaz moderní energetiky, sdružení CZ Biom, Solární asociace, Asociace pro akumulaci energie AKU-BAT a konzultační společnost Budovy21 proto shrnují klíčová opatření a potřebné kroky, které mohou Česko postupně ochránit před dovozní závislostí na ruském plynu. Plán budou společně s dalšími experty precizovat a následně s ním seznámí zástupce vlády Petra Fialy. Společně zjistily, že lze během tohoto desetiletí snížit spotřebu zemního plynu o:

- 1,8 miliard kubíků pomocí renovace budov. Především díky zateplování, výměně oken, instalací rekuperace a optimalizací zdrojů tepla

- 1,3 miliardy kubíků dodá produkce biometanu
- solární elektrárny mohou vyrobit 9-12 terawatthodin čisté elektřiny

Renovační vlna - budovy nezávislé na plynu

Česká ekonomika má jednu z nejvyšších spotřeb na jednotku HDP v Evropské unii. Je třeba začít konečně čerpat potenciál úspor energie. Dovezená energie z Ruska končí vyplývaná nezateplenými budovami nebo v energeticky náročných průmyslových procesech. Pojdme to konečně změnit. Začít můžeme právě u budov.

“Energetické úspory v budovách mohou podle progresivního scénáře jejich renovace uspořit do roku 2030 až 1,8 miliard kubíků zemního plynu. Je ale potřeba, aby úspěšný program Nová zelená úsporám se ještě rozrostl např. o programy chránící před energetickou chudobou. Pro středně příjmové domácnosti byly pomocí státní garance nabídnuty zvýhodněné renovační úvěry. Pro nízkopříjmové pak investiční složka sociálních dávek. K tomu je potřeba lidem pomoci s předprojektovou přípravou, aby se mohli správně rozhodnout, jak renovaci domu naplánovat,” říká Petr Holub, zakladatel konzultační společnosti Budovy21.

Evropské vlády by také měly požádat domácnosti o spolupráci: snížení teploty vytápění minimálně o 1 °C. To Evropě uspoří jako celek 10 miliard kubíků zemního plynu (číslo dle [kalkulací IEA](#)). Je proto potřeba spustit informační kampaně na zvýšení povědomí veřejnosti a firem o možných dalších opatřeních, které mohou udělat pro zvýšení energetické účinnosti budov či provozů.

Zelená domácí energie

“Program na náhradu zemního plynu je již legislativně připraven, čeká se jen na schválení Evropskou komisí a cenové rozhodnutí. Pokud bude podpora dobře nastavena, jsme si schopni během krátké doby dodávat 0,8 miliardy kubíků a třeba do pěti let vyrábět 1,3 miliardy kubíků ročně “obnovitelného zemního” plynu. To odpovídá zhruba dvou třetinám roční spotřeby zemního plynu českých domácností,” uvedl Jan Habart, předseda sdružení CZ Biom. Velký potenciál skýtá také produkce syntetického plynu vyráběného dnes již biologicky z oxidu uhličitého koncentrovaného v bioplynu a přidavkem vodíku získaného transformací z přebytečné elektřiny v síti. Bioplynové stanice mohou také poskytnout regulační potenciál srovnatelný s výkonem přečerpávací elektrárny Dlouhých strání, navíc efektivněji a decentralizovaně na celém území České republiky.

Významnou část spotřeby zemního plynu používaného na topení lze nahradit také biomasou. Stačí následovat příklad měst, která tak již učinila, jako je např. Kutná Hora, Třebíč nebo Kněžice. Využívání biomasy může pomoci zvýšit pestrost české krajiny, dodá živiny a organickou hmotu do půdy a přinese práci do venkovského prostoru i do průmyslu.

Dostupná solární energie

“Velice efektivním řešením pro zvýšení energetické bezpečnosti Česka je masivní rozvoj fotovoltaiky, kterou lze velice rychle a levně instalovat,” říká ředitel Solární asociace Jan Krčmář. *“Hlavní kroky, které vláda a parlament musí proto učinit, je odstranit administrativní bariéry - především v oblasti stavebních a územních řízení - tak, abychom mohli levné solární elektrárny ještě rychleji stavět. Dále velice pomůže zrušení takzvaného měření po fázích, kvůli kterému jsme dnes odkázáni z velké části na solární střídače z Číny. Chceme-li podpořit instalaci evropských technologií, musíme se vrátit k takzvanému součtovému měření,”* dodává Krčmář.

Uložená energie

Krátkodobá (bateriové systémy, přečerpávací vodní elektrárny aj.) i dlouhodobá akumulace energie ve formě nízkoemisních plynů (zelený vodík, příp. jeho “další barvy”, či biometan) jsou klíčovými aktivátory urychleného, přitom stále bezpečného navyšování výkonu solárních, větrných a dalších obnovitelných zdrojů.

“Nízkoemisní zdroje ve spojení s úložišti energie mohou být velmi významným nástrojem k posílení

energetické bezpečnosti EU, navíc je jejich výstavba mnohem rychlejší ve srovnání s konvenčními elektrárnami,” říká Jan Fousek, výkonný ředitel Asociace pro akumulaci energie AKU-BAT.

“Celá Evropa a zejména ČR musí urychleně odstranit všechny dosud existující bariéry rozvoje zejména solárních a větrných elektráren, stejně jako bateriových systémů. Zároveň se musí co nejdříve revidovat vodíková strategie ČR a stanovit jasné termíny a cíle výstavby elektrolyzérů a další infrastruktury pro výrobu, uskladnění a další využití vodíku. Ale hovořit stále o zeleném vodíku a nesoustředit se přitom na výstavbu obnovitelných zdrojů, je protimluv,” dodává Jan Fousek.

Příprava na další zimu

Z pohledu krátkodobých opatření je třeba společný koordinovaný postup evropských států v zajištění dostatečných zásob zemního plynu na příští zimu. Klíčem je zajištění LNG dodávek a smluvní naplnění kapacit zásobníků zemního plynu v Evropě. Právě zásobníky plynu musí plnit stabilizační funkci a poskytnout plyn tehdy, když se zvýší poptávka a nabídka ji nedotáhne. Česko by se mělo v EU zasadit o to, aby byla přijata pravidla, která to zajistí. Společný postup celé unie by měl vést k tomu, že se rozdělí očekávané zvýšené náklady na nákup zemního plynu z nových zdrojů mezi členské státy a současně bude mít Evropa silnější vyjednávací pozici.

Společná tisková zpráva Svazu moderní energetiky, CZ Biom, Solární asociace a Asociace pro akumulaci AKU BAT

Porušení předvolebních slibů. Ministerstvo průmyslu chce dotovat uhlí a plyn

Ministerstvo průmyslu pod novým ministrem Jozefem Síkelou přichází s prvním opatřením, které reálně ovlivní podobu naší energetiky. V rozporu s tím, co [slibovaly strany před volbami](#) i s [programovým prohlášením vlády](#) zvolil cestu nulové podpory pro fotovoltaiku, zcela minimální podporu větrné energie, dotovat bude naopak výrobu energie ze zemního plynu a uhlí. Vyplývá to z návrhu nařízení vlády k zákonu o podporovaných zdrojích energie.

V příštích třech letech by měl podle návrhu MPO stát dotovat výstavbu 3 000 MW plynových zdrojů a vyplácet elektrárnám a teplárnám dotaci 500 Kč

za tunu CO₂ z uhlí při výrobě tepla. Větrných elektráren chce přitom podpořit jen 180 MW a fotovoltaických čistou nulou. Pokud tyto objemy promítneme do reálné situace, ve větrné energii, která se u nás právě kvůli nedostatku provozní podpory nerozvíjí, plánuje vláda za tři roky vznik pouhých čtyřiceti až šedesáti větrných turbín.

Také fotovoltaika stagnuje, instalovaný výkon se v roce 2020 zvýšil o pouhých 3500 kW přesto, že běžely dotační programy na investice. Svůj slib podpořit vznik 100 000 solárních střech bez provozní podpory vláda nesplní.

Návrh nařízení mohou ostatní ministerstva a další organizace připomínkovat do 18. února a pak jej

projedná vláda. Výsledná podoba tedy může být jiná.

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká: „*Ministr Síkela zřejmě fatálně podcenil setrvačnost aparátu, který zdědil. Jak jinak si vysvětlit, že z jeho úřadu vyšel návrh masivně podporovat plyn a uhlí, ale jen pár větrníků a přesně nula fotovoltaických elektráren? Návrh je v příkrém rozporu s programovým prohlášením vlády i programem Starostů a nezávislých, kteří jej na post nominovali. Ministr sám mluví o tom, že jsme zaspali v rozvoji obnovitelných zdrojů. Měl by tento nesmyslný návrh nechat přepracovat.*”

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Neziskové organizace volají po rychlém odklonu od fosilních paliv

Při příležitosti zasedání ministrů životního prostředí členských států EU vyzývají neziskové organizace ministry a ministryně, aby se jasně postavili na stranu rychlejšího útlumu fosilních paliv, tzv. dekarbonizace. Zásadní je podpora masivního rozvoje obnovitelných zdrojů energie a energetických úspor, především zateplování budov. Rychlá dekarbonizace sníží naši závislost na Rusku, zvýší odolnost vůči externím krizím a zároveň bude odpovídat cílům Pařížské dohody.

Cestou, jak zajistit větší energetickou bezpečnost EU a přestat financovat válečný konflikt na Ukrajině, jsou opatření představená v balíčku Fit for 55, který se bude projednávat na zítřejším zasedání. Skrze ně má v EU dojít do roku 2030 ke snížení emisí o 55 % (oproti roku 1990). Konkrétní cíle je však třeba navýšit.

Centrum pro dopravu a energetiku, Greenpeace, Hnutí DUHA a Klimatická koalice vítají snahu o rychlejší snížení emisí ze strany Evropské komise. Současně podotýkají, že k udržení globálního nárůstu teploty pod 1,5 °C a splnění závazků Pařížské dohody je zapotřebí snížit emise EU do roku 2030 o 65 %. Vlastní Pozici k balíčku Fit for 55 s odpovídajícími cíli organizace zaslaly ministryni životního prostředí Anně Hubáčkové.

Neziskové organizace vyzývají členské státy, aby v diskuzi o finální podobě balíčku Fit for 55 zohlednily současnou bezpečnostní situaci a klimatickou krizi. Evropská komise v květnu zveřejnila plán, jak by se Evropská unie mohla do roku 2027 zbavit závislosti na ruském plynu, ropě a uhlí. Dovoz ruského plynu by pak do konce letošního roku měl v EU klesnout o dvě třetiny. Rada pro životní prostředí EU by měla jít ještě dál a podpořit rychlejší odklon od fosilních paliv obecně. Zásadní pro Českou republiku je nyní odstranit administrativní a legislativní překážky pro instalaci obnovitelných zdrojů

energie, rozvoj komunitní energetiky a agrivoltaiky. To vše v kombinaci s masivní vlnou zateplování.

Kateřina Davidová z Centra pro dopravu a energetiku říká: „*Jen od začátku války na Ukrajině poslaly evropské země Rusku už přes 12 miliard eur za dovoz ropy, plynu a uhlí. Je potřeba tyto peníze co nejrychleji přesměřovat zpátky do Evropy a použít je na financování renovací budov a instalaci obnovitelných zdrojů energie. Ve výsledku tak snížíme naši závislost na cenově volatelných fosilních palivech, posílíme vlastní energetickou bezpečnost a zmírníme změnu klimatu.*”

Ondřej Pašek z Hnutí DUHA uvádí: *“Šanci zbavit se závislosti na drahých fosilních palivech a přestat sponzorovat Putinovu válku by měla dostat každá česká domácnost. V balíčku Fit for 55 proto potřebujeme nastavit vyšší cíle a více dostupného financování. Potřebujeme co nejrychleji začít zateplovat domy nejchudších domácností a podporovat města, firmy i domácnosti v projektech vlastních obnovitelných zdrojů.”*

Jan Freidinger z Greenpeace ČR říká: *“Více obnovitelných zdrojů energie, ideálně ve vlastnictví lidí a obcí, zrychlení tempa zateplování a zvyšování energetické účinnosti, to vše solidárně, transparentně a spravedlivě. To je nejrychlejší, nejlevnější a nejschůdnější cesta, jak přestat putinovskému Rusku posílat peníze na další tanky a zároveň řešit změnu klimatu. To vše nabízí balíček Fit for 55, pokud se za něj postavíme a zvýšíme jeho ambice.”*

Jitka Martínková z Klimatické koalice dodává: *“Aktuální situace na Ukrajině pouze potvrzuje, že záměr vymanit Evropu co nejdříve ze závislosti na fosilních palivech byl správný. Pokud bude naší odpovědí na současnou situaci i rychlejší dekarbonizace, více zateplených domů a intenzivnější rozvoj komunitní energetiky, benefitů bude hned několik - lepší klima, bezpečnější Evropa i nižší účty českých domácností za energie.”*

*Tisková zpráva Centra pro dopravu a energetiku, Greenpeace, Hnutí DUHA
a Klimatické koalice*

WindEurope: Evropa nestaví dostatek nových větrných elektráren

V Evropě bylo v loňském roce vybudováno více než 17 gigawattů (GW) nových větrných elektráren, státy EU27 postavily pouze 11 GW, uvedla ve své dnes zveřejněné zprávě WindEurope, asociace evropského větrného průmyslu. V Česku už druhý rok po sobě nevznikla žádná větrná turbína. Větrné elektrárny pokrývají zhruba 1 % spotřeby elektřiny v ČR. Jedenáctkrát méně, než v sousedním Rakousku, které má srovnatelné geografické podmínky a čtrnáctkrát méně, než činí průměr států evropské sedmadvacítky. *„V kontextu ruské invaze jsou výhody obnovitelných zdrojů zřejmé. Je to nejrychlejší a nejlevnější cesta, jak s našimi domácími a evropskými energetickými zdroji nahradíme ty ruské,”* řekl Štěpán Chalupa, předseda Komory OZE.

Česko předpokládá téměř zdvojnásobení spotřeby plynu do roku 2040 v energetice

Téměř zdvojnásobení spotřeby zemního plynu ve výrobě elektřiny a tepla mezi lety 2020 a 2040 předpokládá Národní energeticko-klimatický plán. *„Jak v teplárenství, tak v elektroenergetice ho lze postupně nahrazovat obnovitelnými zdroji,”* dodal Chalupa. Celková spotřeba zemního plynu v Česku v roce 2021 činila 100 tisíc gigawatthodin (9 433 milionů m³).

Česká společnost pro větrnou energii očekává, že letos přibudou elektrárny s výkonem 14 megawattů (MW). Další elektrárny by mohly vznikat i v budoucnu a to především díky novele zákona o podporovaných

zdrojích energie, který vstoupil v platnost letos v lednu. „Na tahu je teď nová vláda, která by měla začít brát obnovitelné zdroje opravdu vážně, aktivně pomáhat a propagovat jejich instalaci, odstranit bariéry, dát jejich rozvoji zelenou,“ dodal Chalupa.

WindEurope: EU staví větrné elektrárny jen polovičním tempem, které očekává Green Deal

V Evropě bylo loni nainstalováno 17,4 tisíc megawattů (MW) nových větrných elektráren, což je o 18 % víc, než v předchozím roce, ale o 12 % méně, než WindEurope předpovídal před rokem. Čtyři elektrárny z pěti vyrostly na pevnině, mořské větrné elektrárny představují necelou pětinu nově přidaného výkonu. Větrné elektrárny loni pokryly 14 % spotřeby elektřiny v EU-27 a ve Velké Británii. Vyplývá to z vydané zprávy WindEurope, která se kromě dat za loňský rok zaměřuje i na pětiletou predikci rozvoje sektoru. [[Wind energy in Europe: 2021 Statistics and the outlook for 2022-2026 - Trends and statistics](#)]

WindEurope očekává, že v příštích pěti letech vzniknou v EU-27 elektrárny o výkonu 88 tisíc MW. Pro dosažení 40% cíle obnovitelných zdrojů v roce 2030 je potřeba, aby tempo výstavby nových elektráren bylo zhruba dvojnásobné. Hlavním zadrželem rozvoje sektoru jsou pomalé povolovací procesy, uvedla dále WindEurope, asociace evropského větrného průmyslu.

2040: třetina elektřiny z větru?

Z větru v Česku pochází jen přibližně jedno procento spotřebované elektřiny, přitom celoevropský průměr činí 15 %, respektive 12 %, když odečteme větrníky na moři. „Ten rozdíl není tím, že by v Česku nebyl větrný potenciál. Ten máme podobně dobrý jako sousední Rakousko nebo jižní Německo. Problémem je přístup státu, který vítr a vůbec obnovitelné zdroje dosud považoval za jakýsi doplněk ke konvenční energetice. Tak to ale ve světě vůbec neplatí, obnovitelné zdroje jsou z hlediska rozvoje volbou číslo jedna, přebírají roli těch uhelných a jaderných a téměř všude ve světě slaví prim. Staví se jich

každoročně násobně víc než uhelných nebo jaderných elektráren,“ uvedl Štěpán Chalupa, předseda Komory obnovitelných zdrojů energie.

Tuzemské větrné elektrárny mohou v roce 2040 reálně pokrýt 31 % dnešní spotřeby elektřiny v Česku, a to po zohlednění všech omezení a praktických těžkostí spojených s jejich realizací. Vyplývá to ze studie připravené Ústavem fyziky atmosféry Akademie věd ČR pro ČSVE a Komoru OZE. Větrné elektrárny by mohly pokrýt i celou spotřebu elektřiny ČR, a to po zohlednění reálných větrných podmínek i hlavních objektivních omezení, jako je například vyloučení výstavby ve zvláště chráněných územích či respektování přísných hlukových limitů, které vylučují výstavbu v osídlených územích a jejich blízkosti. S ohledem na další požadavky ochrany přírody a nejrůznější jiná omezení technického, ekonomického i společenského rázu lze však očekávat, že skutečná realizace větrných elektráren bude nižší a v roce 2040 budou zajišťovat ročně mezi 6 a 19 terawatthodinami (TWh) elektřiny. Tedy asi 10 až 31 % současné spotřeby. [[Aktualizace potenciálu větrné energie v České republice z perspektivy roku 2020](#)]

Rakouské horské oblasti a podhůří jsou pro stavbu větrných elektráren převážně zcela nevhodné (větrné podmínky, terén, osídlení). Malá část území východně od Vídně je naopak velmi příznivá. Zbytek území je topografií a větrností podobný Česku.

Tisková zpráva Komory obnovitelných zdrojů energie

Likvidace následků těžby uranu stála přes 50 miliard a další desítky ještě bude

Již více než 51 miliard korun stálo odstraňování škod po těžbě a zpracování uranu v České republice. Vyplyvá to ze zprávy, se kterou se seznámila vláda 9. března. Ta zároveň rozhodla o uvolnění dalších nezbytných miliard na sanaci následků po chemické těžbě uranu v oblasti Stráže pod Ralskem, která si až doposud vyžádala přes 34 miliard korun. Předpokládaná celková potřeba finančních prostředků pro další pětileté období 2023–2027 je v této oblasti vyčíslena na více než 8 miliard korun. Do roku 2037, do kdy zde mají sanační práce probíhat, ale přinejmenším třikrát tolik.

Za dobu provozování chemické těžby uranu v oblasti severočeské křídly od roku 1968 do roku 1996 bylo do podzemí prostřednictvím technologických roztoků vtlačeno téměř 4,1 mil. tun kyseliny sírové, 320 tis. tun kyseliny dusičné, 111 tis. tun čpavku a 26 tis. tun kyseliny fluorovodíkové. To způsobilo obrovské znečištění a zamoření podzemních rezervoárů vod. Ještě i dnes na základě provedené aktuálních rizikové analýzy: „existuje reálné extrémně vysoké a nepřijatelné riziko expozice, jak vodních zdrojů hromadného zásobování obyvatel pitnou vodou v okolí měst Mimoň a Doksy, tak i vodních a na vodu vázaných ekosystémů horní Ploučnice a jejích přítoků.“ Za posledních dvacet let, kdy zde probíhají sanační práce, již bylo z podzemních vod „vyvedeno“ 1,7 milionu tun radioaktivních látek, 1,1 milionu tun síranů a přes 30 milionů tun sloučenin amoniaku.

Nejde však o jediné toxické pozůstatky po působení uranového průmyslu v Česku. V krajině zůstává 368 odvalů po hornické těžbě uranové rudy o objemu 48 milionu m³ a 18 odkališť s radioaktivním rmutem o celkovém objemu 55,7 milionu m³.

Přes vysoký účet, který nám vystavila těžba a zpracování uranu, chystá Ministerstvo průmyslu a obchodu její pokračování. I přes velmi malé zásoby, které nemají výraznější šanci přispět k naší energetické bezpečnosti, trvá snaha státního podniku DIAMO získat povolení Ministerstva životního prostředí pro průzkum ložiska uranu Brzkov na Vysočině s cílem přípravy otevření nového uranového dolu. Ten by si

společně s novou úpravou uranu vyžádal investici několika miliard korun. Výhledově jsou pak zkoumány i zásoby uranu v severočeské křídě těžitelné opět cestou chemického loužení.

Edvard Sequens, energetický konzultant Cally řekl: „Pokud nechceme zavírat oči nad důsledky těžby a zpracování uranu, ale také nad problémem po statisíce let vysoce nebezpečných jaderných odpadů, nemůžeme označit jadernou energetiku za čistou. Neoživujeme duchy uranové minulosti v podobě nových uranových dolů, české energetické bezpečnosti nepomohou.“

Edvard Sequens

O umístění jaderného bloku v Dukovanech rozhodne Třebíč

Ministerstvo pro místní rozvoj dne 11. ledna 2022 zamítlo námítky Děti Země, že ředitel krajského úřadu v Jihlavě a jeho zaměstnanci představují systémové riziko podjatosti, pokud by rozhodovali o umístění nového jaderného bloku v Dukovanech. Následně ředitel krajského úřadu dne 9. února 2022 obdobně rozhodl, že starosta Třebíče a ani nikdo ze zaměstnanců městského úřadu nejsou podjatí. Děti Země proti oběma rozhodnutím podaly odvolání, o nichž rozhodne ministr Ivan Bartoš a jeho ministerstvo.

„V obou odvoláních jsme opět upozornili, že v kraji existuje prokazatelná snaha snadno a rychle vybudovat nový jaderný blok, a to jak ze strany krajských a místních politiků, tak i od lokálních lobbyistických skupin. Dokládají to jejich úzké vztahy s celostátními politiky, jejich mediální výroky a účast na různých pro-jaderných akcích. V zájmu korektnosti rozhodování i ochrany úředníků jsme proto požádali, aby se územní řízení přesunulo do jiného kraje, což bylo zatím zamítnuto,“ vysvětluje předseda Děti Země Miroslav Patrik.

Řízení o umístění jaderného bloku i o umístění okolních silnic byly zahájené 1. června 2021 u stavebního úřadu v Třebíči, který vydává územní rozhodnutí i podkladová závazná stanoviska. Krajský úřad v Jihlavě zase rozhoduje o podaných odvoláních a dále provádí přezkumy těchto závazných stanovisek.

„Jelikož obě naše odvolání nemají odkladný účinek, tak stavební úřad v Třebíči může nyní kdykoliv vydat územní rozhodnutí pro nový jaderný blok i pro okolní silnice. V obou řízeních se navíc rozhoduje o vykácení stromů a keřů,“ upřesňuje dále Patrik, podle kterého město Třebíč stavbu aktivně prosazuje již od roku 2013.

Děti Země také za důležitý důkaz nadkritické míry systémového rizika podjatosti krajského i městského úřadu považují i činnost komise pro výstavbu nového jaderného bloku v Dukovanech, kterou v roce 2017 vytvořila Rada kraje. Na ní se totiž diskutují a řeší nejen politické, právní, finanční a technické otázky stávající jaderné elektrárny v Dukovanech, ale i problémy s přípravou nového jaderného bloku. Důkazem jsou i zápisy z jednání.

„Územní řízení pečlivě sleduje také Ministerstvo průmyslu a obchodu, pro které advokát Jan Mareček loni na podzim k našim námítkám proti systémovému riziku podjatosti sepsal za 32,4 tisíc korun právní analýzu. Je tedy zřejmé, že se ministerstvu tyto peníze vyplatilo utratit, neboť naše námítky byly zatím zamítnuté,“ uzavírá Patrik, podle kterého tato analýza obsahuje i varianty, jak se územní řízení může dále vyvíjet.

Tisková zpráva Děti Země

Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC): Musíme snižovat emise a musíme to udělat rychle

Dopady změny klimatu nabývají na síle a dosavadní klimatické balíčky a závazky nejsou dostatečné, varuje právě vydaná zpráva pracovní skupiny II Mezivládního panelu OSN pro změnu klimatu (IPCC) “Dopady, adaptace a zranitelnost”. Měnící se klima je zásadním ohrožením pro lidstvo, ekosystémy i biologickou rozmanitost. Čas, ve kterém ještě můžeme zajistit bezpečnou a udržitelnou budoucnost pro všechny, se podle zprávy IPCC rychle krátí. I dočasné oteplení o víc než 1,5 °C přinese závažné a často nevratné škody. Překročení této hranice lze přitom podle IPCC očekávat už začátkem příštího desetiletí. Zhoršujícím se dopadům změny klimatu bude nutné se přizpůsobit. Nová zpráva IPCC ale upozorňuje, že bez rychlého snižování emisí nebude adaptace dlouhodobě udržitelná. Dnešní zpráva je tak dalším důrazným apelem na bezodkladné přijetí bezprecedentních adaptačních i mitigačních opatření už v této dekádě.

Vědci a vědkyně v nové zprávě IPCC vybízejí k proměně fungování lidské společnosti směrem k větší klimatické odolnosti. Klíčovou roli v tomto procesu musí hrát i ochrana biodiverzity, ochrana i obnova ekosystémů. K zachování ekosystémových služeb bude třeba zajistit účinnou ochranu přírody na rozloze 30 - 50 % povrchu Země.

Dopady změny klimatu se v různých regionech světa výrazně liší. Nejcitelněji jsou často zasaženy ty nejhudší regiony. Součástí posilování odolnosti světa vůči změně klimatu proto musí být i dostatečná pomoc nejzranitelnějším lidem a oblastem.

Zveřejněná druhá část 6. hodnotící zprávy Mezivládního panelu OSN pro změnu klimatu (The Sixth IPCC Assessment Report, AR6) se zaměřuje na Dopady, adaptace a zranitelnost. AR6 IPCC vychází postupně ve čtyřech částech. Po té první (vyšla 9. srpna 2021) a dnešní druhé části bude 4. dubna následovat část třetí pracovní skupiny zaměřená na mitigaci (zmírňování) změny klimatu. Závěrečná Souhrnná zpráva (Synthesis Report) vyjde v září tohoto roku.

Zpráva pracovní skupiny II (WG II) IPCC byla zveřejněna v Ženevě. Byla představena zároveň i v Praze na tiskové konferenci, kterou společně připravili Centrum pro otázky životního prostředí UK, Informační centrum OSN v Praze, Klimatická koalice, Komise pro životní prostředí AV ČR a Učená společnost ČR s podporou Českého hydrometeorologického ústavu. Hlavní závěry zprávy prezentoval zástupce Česka v IPCC Radim Tolasz z ČHMÚ, klimatolog Miroslav Trnka z CzechGlobe - Ústavu pro výzkum globální změny AV ČR, ředitelka

Hnutí DUHA Anna Kárníková a výzkumník Robert Stojanov z Mendelovy univerzity. Moderátorkou tiskové konference byla známá meteoroložka a redaktorka České televize Taťána Míková.

Radim Tolasz, klimatolog ČHMÚ a zástupce České republiky v IPCC, uvádí: “Svět má hodně problémů, které musí řešit. Změnu klimatu, její zmírňování a adaptaci na její projevy považuji za nejdůležitější. Je to problém, který se dotýká každého z nás, bez ohledu na naše sociální, politické nebo mezinárodní postavení.”

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA: *"Zpráva přitahuje naši pozornost k funkčnosti české adaptační strategie, kterou resorty podle vlastního vyhodnocení chronicky neplní. Situace je kritická především v oblasti lesů, půdy a krajiny, to jest ekosystémů, které dlouhodobě degradují, a zároveň jsou klíčové pro naši odolnost vůči klimatickým rizikům typickým pro Česko."*

Tatána Míková z České televize uvádí: *"Ve světle nejnovějšího vývoje ve světě se mohou stát pro evropské země klimaticky šetrné technologie ekonomicky nejvýhodnějším řešením."*

Bedřich Moldan, předseda Centra pro otázky životního prostředí UK, řekl: *"Zpráva je pozoruhodná zejména svým mimořádně širokým záběrem, který dokumentuje základní provázanost procesů globální změny klimatu nejen se všemi ostatními planetárními přírodními procesy, ale zejména s klíčovými otázkami společenského rozvoje, demografického vývoje či sociální nerovnosti."*

Radim Šrám, předseda Komise pro životní prostředí AV ČR. *"V souvislosti s očekávanými klimatickými změnami je nutné zajistit studium, jak ovlivní zdravotní stav populace a na základě výsledků doporučit preventivní opatření."*

Jitka Martínková z Klimatické koalice řekla: *"Nová zpráva IPCC přináší velmi jasný vzkaz: je třeba rychle snížit emise skleníkových plynů, a to mnohem rychleji, než slibují současné závazky a trendy. Druhé sdělení nové zprávy IPCC je, že bezodkladně nastoupená cesta k udržitelné a odolné budoucnosti se světu rozhodně vyplatí."*

Michal Broža, vedoucí kanceláře OSN v Česku: *"COP26 v Glasgow ukázal, že celý svět už nyní pluje stejným směrem, ale není jisté, že k bezpečným břehům klimatické stability dorazíme včas. Bez rázných opatření bude velká část lidstva čelit potravinové nejistotě, nedostatku vody i stále častějším přírodním pohromám."*

Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) je orgán OSN pro hodnocení vědeckého poznání o změně klimatu. V roce 1988 ho společně založily Světová meteorologická organizace (WMO) a Program OSN pro životní prostředí (UNEP). Cílem činnosti IPCC je poskytovat vládám vědecké informace, které mohou využívat při tvorbě klimatických politik. Zprávy IPCC jsou klíčovými dokumenty pro mezinárodní klimatická vyjednávání. IPCC je organizace, kterou tvoří vlády členských států OSN nebo Světové meteorologické organizace. V současné době má 195 členů. Do práce IPCC se zapojují tisíce vědců a expertů. Do vypracování hodnotících zpráv IPCC přispívají vědci na dobrovolné bázi, vyhodnocují tisíce výzkumných prací, které jsou každoročně publikovány a zpracovávají na jejich základě obsáhlé souhrnné zprávy současného poznání o příčinách, dopadech a budoucích rizicích klimatické změny i jak adaptace a mitigace (zmírňování) mohou snížit tato rizika. Základem hodnotícího procesu IPCC je otevřené a transparentní hodnocení vědeckého poznání ze strany expertů a zástupců vlád z celého světa tak, aby byla zajištěna objektivita a diverzita pohledů a expertízy. Prostřednictvím hodnotících zpráv odhaluje IPCC kde existuje vědecká shoda a kde je potřeba dalšího výzkumu. Vlastní výzkum IPCC neprovádí.

Více o IPCC: www.ipcc.ch/about/

Zprávy IPCC: <https://www.ipcc.ch/reports/>

Šestá hodnotící zpráva (AR6): <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>

AR6 Fact Sheet IPCC: https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2021/06/Fact_sheet_AR6.pdf

Celá zpráva WG II AR6 (Dopady, adaptace a zranitelnost):

<https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-working-group-ii>

*Společná tisková zpráva kanceláře OSN v Praze, Učené společnosti České republiky,
Centra pro otázky životního prostředí UK, Klimatické koalice
a Komise pro životní prostředí Akademie věd ČR*

Záměr naddimenzované spalovny v Českých Budějovicích pravděpodobně projde i se všemi nedostatky

Ministerstvo životního prostředí dá plánované spalovně v Novém Vráte v Českých Budějovicích, v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), pravděpodobně zelenou. A to i přes připomínky poukazující na četné nedostatky v rámci ochrany životního prostředí a zdraví lidí. Proti zpracované dokumentaci se přitom ohradily stovky obyvatel a několik sdružení, včetně Arniky.

“V dokumentaci chybí zásadní informace o složení zbytků po spalování odpadů, které bude spalovna produkovat

a které obsahují nebezpečné toxické látky, dále má nedostatky v hodnocení zdravotních dopadů provozu spalovny či v nastavení monitoringu toxických látek v jejím okolí,” připomněla Jitka Straková z českobudějovické pobočky sdružení Arnika. *“Spolu s jasným předimenzováním plánované spalovny, jejíž kapacita má být 160 000 tun odpadu ročně, považujeme zmíněné aspekty za základní překážky pro výstavbu jakékoliv moderní spalovny v České republice,”* doplnila koordinátorka kampaně Nespaluj, recykluj! Sarah Ožanová.

Ministerstvo životního prostředí nyní vydá posudek, na jehož základě může být záměru vydáno souhlasné stanovisko. Podle Arniky by naopak projekt měl být (po)zastaven, stejně jako tomu je v případě záměru na stavbu spalovny nebezpečných odpadů v Pardubicích, jejíž dokumentace byla 7. 3. 2022 vrácena k přepracování právě z důvodu řady nedostatků, na které spolky a obyvatelé upozornili v rámci veřejného projednávání.

“Respektujeme rozhodnutí ministerstva, vzhledem k množství podaných objektivních připomínek prezentovaných při veřejném projednání pociťujeme ale zároveň velké zklamání. Stále totiž zastáváme názor, že v Českých Budějovicích je velkokapacitní ZEVO nadbytečné a otázku odpadového hospodářství nevyřeší,” za Spolek TGM Nové Vráto okomentovala výsledek posouzení Lenka Hessová.

Důvodem, proč by Teplárna České Budějovice v budoucnu měla projít transformací, je ústup od spalování fosilních paliv; konkrétně uhlí. Teplárna však plánuje postavit spalovnu komunálního odpadu, který je z velké části tvořen materiály vyrobenými z ropy, tedy v podstatě fosilním palivem.

“Arnika je dlouhodobě znepokojena nízkou kvalitou dokumentací pro posouzení vlivů provozu spaloven na životní prostředí v České republice. Ministerstvo životního prostředí bohužel také nedomyšlí důsledek povolování mnohočetných záměrů výstavby nových spaloven, které mohou na dlouhá léta zablokovat recyklaci. Na takovéto nekonceptní řešení, které je v rozporu s hierarchií nakládání s odpady, může Česká republika doplatit sankcemi za neplnění cílů evropských odpadových směrnic,” uvedla Ožanová.

Sdružení Arnika si samozřejmě uvědomuje aktuální palčivou otázku energetické situace, zároveň ale upozorňuje, že podobné záměry je nutné i nadále zpracovávat pečlivě a zodpovědně, s ohledem na hrozby spojené právě třeba s toxickými zbytky po spalování a nebezpečnými chemickými látkami, které s těmito záměry jdou ruku v ruce.

Tisková zpráva Arniky

Podpisy a dokument pro Lipensko

Už přes dvě tisícovky podpisů se sešly pod Peticí na záchranu „jihočeského moře“ a okolní krajiny, kterou inicioval spolek Lipensko pro život. Pokud jste ještě svůj podpis nepřipojili, stále máte možnost na podpisových místech, tedy v bistru Kynutá buхта a Kavárně u tří koček v Horní Plané, v restauraci Sen v Černé v Pošumaví nebo v květinovém studiu & drink marketu ve Frymburku.

Petice je k dispozici také v elektronické formě:

https://www.petice.com/signatures.php?tunnus=za_zachranu_jihoceskeho_more&page_number=210&num_rows=10.

Tématika přebujelého rozvoje a nezvládnutého územního plánování na Lipensku zaujala také filmový štáb pořadu „Nedej se!“, který v únoru natočil dokument Jihočeské moře betonu. Pokud jste ho nestihli shlédnout na obrazovkách, můžete se na něj podívat na webových stránkách České televize: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/222562248410004/>.

Aktivity proti další zástavbě na březích Lipna samozřejmě pokračují dál a zapojuje se do nich i Calla, např. účastí v různých rozhodovacích procesech. V poslední době šlo např. O připomínkování dokumentace EIA se záhadným názvem „Modernizace skiareálu Lipno na Vltavou - SAL Loučovice“. Za slovem „modernizace“ se zde neskrývá výměna lyžařských vleků, ale vykácení dvou nových sjezdek.

Že to nebudou mít ochránci lipenské krajiny jednoduché, předvedl v dokumentu starosta Lipna Zdeněk Zídek tvrdým podpásovým útokem na předsedkyni spolku Lipensko pro život Pavlu Setničkovou. Skoro se zdá, jako by tu někomu začalo téci do bot.

Jiří Řehounek

Pomozme společně Ukrajině a jejím obyvatelům

Když jsme odjížděli o jarních prázdninách na Šumavu, nevěřil jsem, že ještě před naším návratem začne na Ukrajině válka. Stalo se. Jsem si jistý, že aktuální události sledujete, že se snažíte Ukrajině podle svých možností pomoci a podpořit její obránce nebo válečné uprchlíky. Putinova válka nebere ohled na lidské životy ani kulturní památky a samozřejmě bude mít velký vliv i na ukrajinskou přírodu. Jak velký, to zjistíme až časem.

Velmi ohroženou skupinou obyvatel nyní budou na okupovaných územích občanští aktivisté a nezávislí novináři. Můžeme očekávat, že tito lidé patří

k nejohroženějším, stejně jako po nedávné okupaci Krymu. Po ruských sociálních sítích už nyní kolují osobní údaje řady z nich, včetně výzev k jejich likvidaci. Občanský aktivním lidem může jít bez nadsázky o život.

Kolegové z Nesehnutí, kteří na Ukrajině dlouhodobě působí, spustili proto veřejnou sbírku na jejich podporu. Více se dozvíte zde: <https://nesehnuti.cz/sbirka-pro-ukrajinu/>.

Děkujeme všem, kteří pomáhají.

Jiří Řehounek

Lípa svobody pro Ukrajinu v Rudolfově

V Rudolfově přibyla z iniciativy spolu Náš domov druhá Lípa svobody. Po stromu zasazeném ke stému výročí vzniku Československa přibyla nová sousedka – Lípa svobody pro Ukrajinu.

„Výsadby se kromě místních účastnili také Ukrajinci, zejména maminky s dětmi dotčené válkou. Jeden z nich na místě zapálil svíčku za děti, které válku nepřežily, a následovala minuta ticha. Další svíčka byla zapálena za nepřeživší dospělé s další minutou ticha. Sázání proběhlo ve velmi emotivním duchu, mnozí se neubránili slzám. Nakonec zazněla ukrajinská hymna a spolek Náš domov poděkoval všem, kteří se výsadby zúčastnili,“ řekl za spolek Jaroslav Valevský ml.

Jiří Řehounek

Travič na Klatovsku zabil tři káně lesní. Otravy v oblasti se množí

Na Klatovsku byly v uplynulých dnech nalezeny tři otrávené káně lesní. Kriminálníisté ve spolupráci s psovodkou České společnosti ornitologické (ČSO) Klárou Hlubockou na místě dohledali také dvě otrávené lišky a zbytky masa na balíku slámy jako otrávenou návnadu. ČSO zaznamenává případy otrav napříč celou republikou. V některých okresech je ale trávení častější. Nejvíce problematická je právě oblast západních Čech a také jižní Morava. Ornitologové apelují na veřejnost, aby se s případnými informacemi o trávení a pokládání otrávených návnad obracela na policii.

Všechny tři káně a obě lišky byly nalezeny v poloze typické pro otravu – u ptáků široce roztažená křídla a zařatá pařáty, u lišky otevřená tlama a natažené nohy i ocas. „Na vině je zřejmě prudký jed karbofuran, který traviči používají nejčastěji. A to i přesto, že od roku 2008 je v Evropské unii zakázán pro přílišnou jedovatost. Hned po požití ochromí nervovou soustavu a zvíře umírá za plného vědomí v bolestech a křečích. Při tom nemůže dýchat, roztahuje křídla a zatíná pařáty. Jedná se o mimořádně krutý způsob usmrcení,“ říká Klára Hlubocká, psovodka ČSO. Ta za pomoci psů vyhledává otrávené návnady a jejich oběti a předává podklady policii. Kromě káně a lišky psovodka na místě dohledala také kosterní pozůstatky krkavce plné mrtvého hmyzu, které rovněž ukazují na otravu karbofuranem.

Je to první letošní případ otravy, který ČSO zaznamenala. Od roku 2017, kdy existuje terénní psí jednotka, ČSO zdokumentovala a předala policii 104 případů, jejichž obětmi se stalo 488 zvířat. Přesto, že existuje velké množství případů a jejich počet se v průběhu času nesnižuje, v Česku byl prozatím za trávení divoce žijících zvířat odsouzen jen jeden člověk. [V roce 2021 soud vyměřil rybníkáři Miloslavu Vodičkovi podmíněný trest 2,5 roku odnětí svobody s odkladem na 3,5 roku za otrávení orlů mořských a krkavců velkých u Mečichova na Strakonicku v roce 2019.](#)

Reálný počet otrav je vyšší než případy zaznamenané ČSO. „Na celou republiku máme pouze jednu psovodku. Aby se podařilo dopadnout další traviče, je potřeba i pomoc veřejnosti. V případě nálezu podezřelých uhynulých ptáků může veřejnost pomoci ohlášením. Pokud k trávení dojde v našem okolí a máme informace, které by mohly k usvědčení traviče pomoci, podejme svědectví. A pomoci lze také jasným postojem v rodině i mezi přáteli, že trávení je naprosto neakceptovatelné. Nejbližší rodina a přátelé traviče totiž často o jeho počinání vědí. V takovém případě zkrátka není možné

trávení jen tiše tolerovat,“ upozorňuje Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO.

Tisková zpráva ČSO

Příručka ptačí kriminalita

Co dělat v terénu při podezření na trávení, zástřel, nelegální past... je podtitul nové příručky o ptačí kriminalitě. Příručka je určena všem milovníkům přírody, ornitologům, ptáčkařům, ale i lidem, kteří do přírody chodí za jiným účelem. S otráveným nebo zastřeleným dravcem se může setkat kdokoli, od pejskařů po skautské oddíly. Při své práci ji mohou využívat orgány činné v trestním řízení i pracovníci státní ochrany přírody nebo záchranných stanic.

Příručka je pro zájemce ke stažení zde:

http://bigfiles.birdlife.cz/Ptaci_kriminalita_brozura_pannoneagle.pdf

Převzato z webu ČSO

Kdy přilétli čápi? Zapojte se do sledování hnízd

Čápi bílí v ČR postupně obsazují svá hnízdiště. Jak ukazuje mapa čapích hnízd na www.birdlife.cz/capi, již 50 hnízd je obsazeno (údaj k 11. březnu 10:00). Kdy obsadí zbývající? Kolik párů přiletí a kolik vyvedou mláďata? Odpovědi na tyto otázky zjišťuje Česká společnost ornitologická (ČSO) s pomocí veřejnosti.

„V programu občanské vědy Čápi hnízda sledujeme průběh hnízdění čápů již od roku 2014. Vloni se podařilo poprvé překonat neuvěřitelných 1000 spolupracovníků,“ uvádí Gabriela Dobruská, která v ČSO koordinuje program Čápi hnízda. „Sledování čápů je velmi oblíbené, lidem přináší radost a jejich pozorování není náročné,“ doplňuje Dobruská. Do programu se může zapojit úplně každý – od rodin s dětmi přes školní kolektivy až po seniory.

Ornitologové doufají, že i v letošním roce lidé zařadí pozorování čápů do svých výletů a pomohou tak monitorovat průběh hnízdění. I když někteří čápi již přilétli (pravděpodobně jedinci zimující ve střední nebo jižní Evropě), většina se začne objevovat v následujících slunečných dnech. Právě ty budou klíčové pro zaznamenání co nejpřesnějších údajů o přiletu čápů. „Sledujte hnízda ve svém okolí a svá pozorování zadejte na www.birdlife.cz/capi. I když čápa na hnízdě nevidíte, najděte lokalitu na mapě a uveďte „čáp nepozorován“. Jen tak budeme vědět, že hnízdo bylo kontrolováno a čáp na něm ještě nebyl,“ doplňuje Dobruská. Čím více hnízd se podaří zkontrolovat, tím přesnější údaje o přiletu čápů ornitologové získají.

Během kontrol můžete také čápům hodně pomoci. Stačí místa, kde čápy pozorujete při sběru potravy nebo kam létají pro stavební materiál na hnízda, vyčistit od odpadků, zvláště plastových provázků a vlasců.

Ty jsou pro ptáky velmi nebezpečné, zvláště dostanou-li se na hnízdo. Zamotá-li se mládě do provázku, jehož druhý konec je pevně vpleten do základu hnízda, nemá šanci úspěšně z hnízda vylétnout.

Čápi u vás nejsou a rádi byste se těšili z jejich blízkosti? Rozhlédněte se nejdříve, jak vypadá krajina v okolí. Pokud v ní čápi nenajdou dostatek potravy, nemá smysl uvažovat o hnízdní podložce. Těch prázdných je v naší krajině dost. Co chybí, jsou mokřady a zdravá pestrá krajina. Tu čápi potřebují, tam je potřeba začít.

Tisková zpráva ČSO (redakčně upraveno)

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Vymírající sýkorky

Lid obecný má jasno: Sýkorky a kosi bojují o holé přežití. A můžou za to predátoři, zejména straky, nedávní imigranti do našich měst. Každý druhý už přece viděl, jak straka plení hnízdo kosům na zahradní pergole.

Jakkoli jsou tyto příběhy dojemné, lidový názor se příliš se nepotkává s realitou. Vědecké studie vymírání drobných pěvců stračí (ani jinou) predací nepotvrzují. Populace běžných městských ptáků, jako jsou koňadry, modřinky nebo kosi, u nás naopak spíše mírně stoupají. Svádíme-li pěvčí strasti na straky, ignorujeme vleklé a daleko větší problémy od vymírání hmyzu přes nárazy do skleněných ploch až po celkově neutěšený stav naší (nejen) zemědělské krajiny.

Nějakými fakty se však lid obecný zviklat nenechá a když neodpovídají jeho názorům, pak je třeba změnit fakta. Protože za našich mladých let bylo sýkorek mnohem, mnohem víc...

Jiří Řehounek

Muž na Klatovsku dostal za rysa v mrazáku a další nelegálně přechovávané chráněné druhy jen pokutu

O rozuzlení v případě mrtvého rysa, nalezeného loni v létě v mrazáku u muže z Klatovska, informoval nově zpravodajský web Klatovský deník. Vyšetřovaný myslivecký předseda Bohumil M. vyvázl jen s pokutou 90 tisíc korun. A to přesto, že u něj celníci při domovní prohlídce zabavili nejen zastřeleného rysa, ale také nelegálně držené trofeje dalších chráněných živočichů. Na možnost ilegálního lovu naší největší kočkovité šelmy upozornili zástupci programu Šelmy Hnutí DUHA Celní správu poté, co se na ně s podezřením na pytláctví obrátil jeden z místních.

Již v září informoval deník Právo o tom, že se při pitvě našla v těle rysa část náboje. Podle informací Deníku ale vyšetřování neprokázalo, že by rysa zastřelil muž, u kterého Celní správa mrtvé zvíře zabavila. Ten navíc tvrdí, že rysa našel už mrtvého. Soud proto rozhodl pouze o přečinu neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy. Obviněnému myslivci uložil klatovský soudce pokutu 90 tisíc korun. Vzhledem k množství nelegálně držených chráněných druhů, jejichž původ nedokázal Bohumil M. prokázat, jde ovšem o velmi mírný trest. Podle mluvčí Celní správy Martiny Kaňkové zabavili celníci u obviněného

myslivce kromě rýsa také exempláře losa, tetřeva, káně, bobra, včelojeda, krahujce či ořešníka.

Deník dále uvedl, že rozhodnutí soudu zatím není pravomocné. Předpokládá se ale, že odpor nepodá ani jedna ze stran. Zástupci programu Šelmy Hnutí DUHA se však domnívají, že by se státní zástupce proti rozhodnutí odvolat měl. Rozhodnutí soudu je podle nich v rozporu s jakoukoli snahou státu i nevládních organizací o ochranu české přírody. Obviněný navíc podle informací Deníku zůstane nadále myslivcem a vede řízení s Ministerstvem životního prostředí o vrácení zajištěných zvířat.

Z konzultace případu s právníky navíc vyplývá, že obviněný trestný čin pytláctví spáchal. Ten totiž nesestává jen z neoprávněného lovu, ale také z ukrytí, převedení nebo přechovávání neoprávněně ulovené zvěře. Nabízí se proto otázka, proč je trest v trestním příkazu tak nízký, přestože u obviněného nebyl zabaven pouze rys, ale i sedm dalších přechovávaných chráněných živočichů? Zástupci programu Šelmy Hnutí DUHA zdůrazňují, že momentálně jedinou institucí, která se může zasadit o projednání případu v řádném soudním líčení, je státní zastupitelství v Klatovech. Na podání odporu má však jen lhůtu osm dní, která brzy vyprší.

„Případ konzultujeme s právníky a připravujeme další kroky. Státní zástupce by měl důsledně hájit zájmy ochrany přírody, které v případě zastupuje. Proti člověku, který nelegálně přechovával střeleného rýsa a nedokázal vysvětlit jeho původ, by se měla důsledně vymezit Českomoravská myslivecká jednota,“ uvedl k rozhodnutí soudu Miroslav Kutal z Hnutí DUHA.

Tiskový komentář z webu ŠELMY.cz

České Budějovice – Evropské hlavní město kultury 2028

České Budějovice v loňském roce oficiálně oznámily kandidaturu na titul Evropské hlavní město kultury 2028. Za kandidaturou stojí spolek Budějovice 2028, který byl pověřen její přípravou

(<https://www.budejovice2028.eu/>). Vedle řady kulturních akcí a aktivit by kandidatura měla mít i výrazné „environmentální přesahy“, zejména směrem k budějovické přírodě nebo ekovýchově.

Jednou z prvních viditelných aktivit kandidatury je program Kul.turista, o němž organizátoři na webu píšou: „V březnu otevíráme Kul.turistickou kancelář, která nabízí unikátní možnost stát se Kul.turistou ve vlastním městě a prozkoumat poklady jednotlivých čtvrtí. V každém měsíci se bude několik čtvrtí skrz kulturní aktivity svých obyvatel a spolků

představovat zbytek města. Ve čtyřech dnech ukáží to nejlepší ze svých kulturních tradic, současných kulturních aktivit i zajímavých míst. Zbytek města se bude za pomoci Kul.turistické kanceláře vydávat za poznáním a prozkoumáním daných čtvrtí i jejích obyvatel a stane se tak kulturním turistou ve vlastním městě. Prozkoumáme jedinečná místa a skrytá zákoutí. Poznáme místní tradice, ochutnáme gurmánské speciality a necháme se unést kulturním program v jednotlivých čtvrtích.“

Program Kul.turisty najdete na webu zde: <https://www.budejovice2028.eu/kulturista>. Jako první se v tomto programu představí centrum města 24. - 29. března: <https://www.budejovice2028.eu/aktivita/kulturista-centrum>. Mimo jiné se můžete těšit i na vycházku za budějovickými havrany a dalšími městskými ptáky nebo geologickou vycházku centrem města.

České Budějovice o titul soupeří s Brnem, Libercem a Broumovem. A na podzim příštího roku budeme vědět, zda uspěly.

Jiří Řehounek

FEJETON

Nic jednoduchého

Občas se ve mě probudí nostalgie po starých časech – ne proto, že by byly staré časy nějak lepší než ty nové, ale měly jednu výhodu – když chtěl člověk opravit kapající kohoutek nebo rozbitou sekačku, zpravidla si vystačil s kladivem a izolepou. Když vám za takových starých časů kapal kohoutek, vyměnili jste mu těsnění. Dneska z něj musíte vyoperovat něco, co se jmenuje „kartuše“. Neptejte se mě, co to je; ještě včera jsem si myslel, že je to něco ve Francii a bydlí v tom vězni.

Nebo když vám za starých časů začala chrčít sekačka, věděli jste, že to je vychroustané kolečko, takže bude potřeba udeřit ho kladivem a omotat izolepou. Když vám začne chrčít sekačka dneska, tak má ve flash paměti porušenou integritu firmwaru satelitní navigace, musí do servisu a oprava vás stojí tolik, co stádo statných jalovic.

Čímž chci jen říct, že věci, které nám zjednodušují život, jsou rok od roku složitější. Kosit trávu kosou, chodit pro vodu do studny a prát na valše je úmorná dřina, ale zároveň je to tak nějak konejšivě pochopitelné. Člověk ví, odkud se ta voda vzala, proč vědro teče i jak ho spravit. Zato když vám dnes vyteče pračka, nemáte nejmenší tušení, odkud se k vám všechna ta voda nahrnula, ani jak ji zastavit. A podobně jste na tom i s autem, mobilem, počítačem, brufenem nebo bankovním účtem. I ti největší specialisté mají dneska jen velmi, velmi mlhavý pojem o tom, jak všechny tyhle věci fungují. Dokonce mi připadá, že je dnes složité rozpoznat i dobro od zla a inteligenta od blbce; zlo i blbci bývali kdysi mnohem jednodušší.

V dávných dobách lidé neměli ponětí o přírodních zákonech a svůj svět si vysvětlovali skrze bohy, víly a duchy. Věřili v ně a báli se jich. A protože my nemáme ponětí o tom, jak fungují všechny ty věci, co nám ulehčují život, nezbyvá nám, než jim věřit – a bát se jich. A semtam se pomodlit k bohům a vílám, aby nás nezradily a fungovaly dál i bez servisu.

Jan Flaška

První číslo zpravodaje Ďáblík mohli naši členové a přátelé spatřit v říjnu 1999. Zpočátku vycházel jen čtyřikrát do roka, jak se sami můžete přesvědčit [na stránce](#), kde pro Vás máme všechny. Se začátkem vydávání již třetí stovky Ďáblíka jsme se rozhodli zabrousit do tohoto archivu a po dvaceti letech vytáhnout na světlo články představující, co nás tehdy těšilo i trápilo a představit Vám skrze jejich texty i naše bývalé kolegyně a kolegy. Někdy možná překvapí podobnosti dění s dneškem, či jak se některé záležitosti táhnou téměř přes celou lidskou generaci.

Reportáž z jedné exkurze

Sdružení Calla se v srpnu rozrostlo o jednoho nového zaměstnance, přesněji o energetickou asistentku projektů týkajících se obnovitelných zdrojů energie. A tak bych se vám ráda představila a to možná trochu netradičně článkem o exkurzi, které jsem měla možnost se zúčastnit.

Větrná energetika je jedním z nejvíce rozvíjejících se oborů v rámci obnovitelných zdrojů energie. V původních 15 členských zemích EU instalované větrné elektrárny o výkonu 28.401 MW vyrobily do konce roku 2003 za průměrně větrného roku 60 TWh elektřiny, což odpovídá přibližně 2,4 % celkové spotřeby elektřiny EU. Instalovaný větrný výkon tak může pokrýt spotřebu elektřiny 14 miliónů průměrných evropských domácností nebo 35 miliónů obyvatel.

Exkurze na největší větrný park v Rakousku zakončila konferenci konanou ve Vídni na téma obnovitelných zdrojů energie. Tento větrný park umístěný v obci Pandorf, asi 20 km od Vídně, provozuje firma Oekostrom, která je výhradním distributorem čisté energie pocházející pouze z obnovitelných zdrojů. Pandorf je se svými 200 větrnými turbínami největším větrným parkem v Rakousku, nacházejícím se na území 9 km². Jedna větrná turbína má instalovaný výkon cca 1,6 MW. Najdete tu stroje od renomovaných firem z Německa, Dánska a USA lišící se velikostí, provedením i cenou. Všechno jsou to ale moderní turbíny dosahující výšky od 60m do 120 m a průměr listů rotoru dosahuje až 90 m. Přičemž platí, že čím vyšší elektrárna a průměr rotoru, tím větší výkon.

Musím říct, že to byl opravdu zážitek. Když jsme poprvé zastavili a vystoupili z autobusu asi 100 m od nejbližších turbín, nebylo slyšet vůbec nic. Dívala jsem se na tu spoustu vrtulníků, jak se klidně a pomalu otáčejí a snažila se slyšet nějaký hluk, který by snad měli vydávat. Bylo to marné. Jen zrak dokládal, že tam větrné turbíny opravdu stojí. Pak jsme se přiblížili k první turbíně opravdu zblízka. Stáli jsme přímo pod ní a jediné, co bylo možné slyšet, byl zvuk otáčejících se listů, více méně na pozadí. Vydávaný zvuk byl dokonce tišší než moje lednička! Neuvěřitelné! Poté, co jsme se nabažili pohledem z venku, jsme se vydali dovnitř, přímo do věže větrné elektrárny. Na softwaru umístěném uvnitř jsme mohli sledovat všechny hodnoty důležité pro funkci elektrárny, rychlost větru, která byla ten den zrovna značná, 12 m/s, potom výkon elektrárny, vnitřní a venkovní teplotu atd. Až tady uvnitř přímo v těle elektrárny bylo trochu hlučno. Měla to na svědomí převodovka, která vydávala vysoký neustávající tónový zvuk, po němž ovšem nebylo venku ani památky. Dalším hlučným elementem byl transformátor, který umožňuje až dvojnásobně vyšší výkon, než mají starší elektrárny. To všechno ovšem jen tady uvnitř. Vyjdete-li ven, slyšíte jen zvuk listů prorážejících vítr.

Nedalo mi to, abych se nezeptala, jak na tak velký projekt reagovali místní lidé. Před dvěma lety tady totiž stála turbína jedna a během dvou let jich tady vyrostlo celkem 200. Odpověď jsem dostala velmi prozaickou: "Když tady fouká, tak ať se ten vítr využije." Tomu říkám přístup!

Pravdou je, že 200 elektráren je už veliké číslo a leckoho by mohl právě tak velký počet zastrašit. Když stojíte přímo uvnitř větrného parku, je to pravda trochu zvláštní pocit, všude kam se podíváte, vidíte jen točící se vrtule. Jiný pohled se vám ovšem naskytne, když se vzdálíte oněch 100-300 m od elektráren, kde

jsou umístěny nejbližší domy. Odtud už vypadají turbíny jako malé větrníky, krásně zasazené do krajiny. Aspoň pro mě jsou symbolem opravdu čisté energie, protože za 20-25 let se mohou kompletně demontovat a zbyde po nich neporušená krajina, stejná, jaká tu byla před jejich umístěním.

"Faktor úrodnosti" představuje u jedné větrné základny při dvacetiletém období provozu 3000-8200 %. To znamená, že je vyrobeno 30-82x více energie, než je na výstavbu, výrobu, používání a demontáž použito. Na dobrých stanovištích stačí k energetické amortizaci již 2 měsíce, to znamená, že po dvou měsících provozu je celková investovaná energie opět čistě vyrobena. U tradičních elektráren se pohybuje faktor "úrodnosti" pouze 0,3-0,4 %, protože během provozu musí být energie neustále formou surovin dodávána (www.windkraft.at).

Pokud máte zájem dozvědět se víc o společnosti Oekostrom, či o větrné energii obecně odkazují na následující webové stránky: www.oekostrom.at, www.vetrnyserver.cz

Petra Veselá, vyšlo v prosinci 2004 v Ďáblíku č. 19

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Kutiště (lat: 49.09, lon: 15.2785)

Těžební jámy staré 300 let zvou k objevování.

Kopce kolem Horního Radíkova nesou stopy dávné těžby vzácných kovů. Na Kutišti se dolovalo stříbro a u nedalekého Měděného vrchu zase měď. Místa si zároveň zachovala nebývalé kouzlo. K těžním jamám vede směrovka. Celkem tři jámy jsou ukryté v lese – první je již zasypaná, u druhé jsou stále zřetelné násypy vynesené hlušiny a zřejmě nejmladší 3. jáma je vzdálena dalších asi 70 m níže v lese po spádnici. Také ve svazích okolních kopců jsou patrné kaskádové terasy a zbytky cest, které obtáčely kopce a sloužily k těžbě vzácných kovů. Louky kolem Radíkova nabízejí dnes poměrně vzácný pohled na extenzivně využívané pastviny, které jsou citlivě zasazené do lesnaté krajiny.

Dále po Graselově stezce leží Filipovy kameny s ponorným potokem a o půl kilometru dále také Skalka, zvaná lidově kofrštán čili Měděný vrch. Nedaleko se můžete kochat krajinou z rozhledny U Jakuba. Více na <http://www.grasel.eu/cesky-rudolec-mapa-a-popis-stezky>.

Časová náročnost: 1 hodina

Povaha terénu: Silnice, polní cesta, lesní cesta, pěšina.

Dostupnost: Kutiště se nachází severozápadně od obce Horní Radíkov na Graselově stezce, která tvoří okruh kolem Českého Rudolce. Autobusová zastávka je v obci Dolní Radíkov (spoj Český Rudolec – Dolní Bolíkov). Do Dolního i Horního Radíkova se dá dojet autem.

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde: <http://www.enviroskop.cz/?kutiste>

Vybrali pro vás Romana Panská a Edvard Sequens

Jihočeský kraj

Projekt Enviroskop je podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

Calla vás zve na přírodovědnou vycházku

„Kroužkování u rybníka Bor“

Se ornitologem **Petrem Veselým** (PřF JU)
a entomologem **Jiřím Řehounekem** (Calla)

Přírodovědná vycházka k rybníku Bor mezi Husovou kolonií a Novým Vrátem bude zaměřená na odchyt, kroužkování a určování ptactva. Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá dvě až tři hodiny. Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

Sobota 9. 4. 2022 od 9:30 hod.

Sraz účastníků na zastávce českobudějovické MHD Husova Kolonie
(spoj č. 12, příjezd 9:26)

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Zelené úterky

Calla vás srdečně zve na besedu

Ohrožení opylovači i nevítaní vetřelci

s Michalem Perlíkem

z Biologického centra AV ČR a Přírodovědecké fakulty JU

Včely a vosy patří mezi důležité opylovače a zároveň i nejohroženější skupiny hmyzu. Co je ohrožuje a jak je chránit? Mohou je ohrozit nepůvodní druhy vos a včel? Jaké druhy se šíří Evropou? A mohou ohrozit i nás?

V úterý 19. dubna 2022 od 17:30 hod.

Klub Horká Vana, Česká 222/7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice

tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

a také na <https://www.facebook.com/spolekcalla>

Jihočeské moře betonu aneb STOP developerské mánii

KDY: sobota 2. dubna 2022

17:00-19:00

KDE: Restaurace U Kohoutů,

Náměstí 16, 38226 Horní Planá

Přednáška a následná beseda s občany, místními podnikateli, chatáři, rybáři, návštěvníky a všemi, kteří se chtějí něco dozvědět.

Na levém břehu Lipna se chystá „Lipno Land“: až 15 developerských projektů, které by znamenaly zastavění více než 200ha luk nebo lesů, vytvoření 4500 nových rekreačních lůžek a vybudování přístavů pro stovky jachet. Získejte důležité informace o tom, co to může způsobit, a jak to jde jinak. Přijďte, rádi zodpovíme Vaše dotazy!

Přednášet budou:

Ing. Klára Salzmann, Ph.D., krajinářská architektka: Zdravá krajina

Krajina, v níž žijeme, pracujeme a vnímáme její hodnoty. Jak zajistit další zdravý vývoj krajiny, na které nám záleží a kterou máme rádi?

doc. RNDr. Petr Znachor, Ph.D., hydrobiolog: Sinice a vodní květy nejen v lipenské nádrži

Informace o sinicích a jejich životních strategiích, o příčinách, nebezpečích a dalších souvislostech výskytu vodního květu. Aktuální informace týkající se živinového znečištění nádrže Lipno a možných důsledků plánované výstavby pro kvalitu vody.

Co chceme?

- Čistou vodu v Lipně. Znehodnocená voda zničí turistický ruch.
- Zastavit megalomanskou zástavbu. Není to dobrá investice. Devastuje přírodu a krajinu, změní ráz kraje a odradí návštěvníky.
- Zabránit zahuštění dopravy, růstu světelného a hlukového smogu i cen.
- Informovat pravdivě o situaci a přicházet s řešeními, jak zajistit lepší budoucnost Lipenska.

V první části Vás také budeme krátce informovat o činnosti spolku Lipensko pro život. Pozvali jsme rovněž zastupitele města i zástupce Jihočeského kraje.

www.lipenskoprozivot.cz

LIPENSKO
PRO
ŽIVOT

ORNITOLOG NA DRÁTĚ - online pořad České společnosti ornitologické

25. DÍL:

PTAČÍ ZPĚV

VE STŘEDU 13. DUBNA
V 17:30

Podrobnosti vždy před vysíláním na <https://www.birdlife.cz/ornitolog-na-drate/>.

29. 4. 2022 – 2. 5. 2022

České Budějovice budou poprvé soutěžit v celosvětovém projektu City Nature Challenge. Tradičně se jedná o soutěžní výzvu, v níž spolu města soupeří o co největší počet pozorování přírodní rozmanitosti na svém území. Zapojit se může úplně každý, stačí když bude od 29. dubna do 2. května 2022 fotit zdejší volně žijící zvířata a rostliny. V jihočeské metropoli tento projekt organizuje Biologické centrum Akademie věd ČR pod záštitou Statutárního města České Budějovice.

V soutěži City Nature Challenge jde městům o to, kdo zapojí nejvíce lidí, získá nejvíce pozorování a nejvíce pozorovaných druhů organismů. Výzva vznikla v roce 2016 a to pouze mezi městy San Francisco

a Los Angeles v USA. V roce 2021 se utkalo už 419 měst ze 44 zemí světa a během čtyřdenní akce více než 53 tisíc lidí vyfotografovalo více než 1,2 milionu organismů. V roce 2022 se plánuje zapojit více než 560 měst a České Budějovice budou jedním z nich. V České republice se opakovaně účastní Praha, Brno a Uherské Hradiště. Praha je přitom mimořádně úspěšná, loni obsadila 23. místo v počtu pozorování a předčila i takové metropole, jako je Liverpool, Moskva, Melbourne, nebo Miami.

Sedmý ročník City Nature Challenge odstartuje **29. dubna 2022 a potrvá čtyři dny do 2. května**. Zapojit se je velice snadné. V termínu akce vyrazte ven, vyfoťte cokoli, co v Budějovicích roste nebo žije a zaznamenejte to do aplikace **iNaturalist**. Zvládne to úplně kdokoliv bez sebemenšího přírodovědného vzdělání. Aplikace totiž sama rozpoznává, o jaký druh zvířete, rostliny, nebo houby se jedná.

Věříme, že akce bude mít v Českých Budějovicích úspěch a že si ji pozorovatelé, ať už jednotlivci, rodiny nebo třeba školní třídy či zájmové kroužky, užijí. V našem městě jistě najdeme mnoho přírodních hodnot a bohatou biodiverzitu.

Podrobné informace o projektu budou zveřejněny v roce 2022 na českém webu www.citynaturechallenge.cz. Veškeré informace jsou také dostupné na mezinárodním www.citynaturechallenge.org.

**Spolek Krajina Novohradsko za podpory města Nové Hradky a MAS Sdružení Růže
vás srdečně zvou na konferenci**

„Novohradské hory jedinečná krajina“

Konference se zaměří na přírodní a kulturně-historické hodnoty Novohradských hor, jejím cílem je zdůraznit přínos a ověřit udržitelnost těchto hodnot v budoucnu. V přednáškových i diskuzních blocích chceme otevřít témata: jak se do krajiny otiskla historie a jak v ní žijeme dnes, jaké je přírodní bohatství Novohradských hor, jak se tu podniká, které spolky zaměřené na ochranu kulturních a přírodních hodnot tu působí a co dělají, kam směřuje vývoj této jedinečné krajiny a co můžeme udělat pro její zachování a rozvoj území.

2. 6. 2022 na zámku v Nových Hradech

Účast přislíbili:

Josef Kroutvor (historik umění, autor knih nejen o Novohradských horách), Václav Cílek (geolog a publicista), Ladislav Miko (Ředitelství ochrany přírodních zdrojů Evropské komise), Daniel Šnejd (Národní památkový ústav, ředitel Územního odborného pracoviště České Budějovice), Vladimír Hokr (starosta města Nové Hradky), Michaela Vlčková (Teologická fakulta Jihočeské univerzity, Krajina Novohradsko z.s.), Michal Jarolímek (destinace Novohradsko - Doudlebsko, z.s.), Jiří Bureš (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, ředitel regionálního pracoviště Jižní Čechy), Petr Lepší (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR), Robert Ouředník (Bivalvia s.r.o.), Pavel Šamonil (Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví), Petr Velička (Česká komora architektů, M&P Architekti), Věra Třísková (vedoucí oddělení územního plánování Jihočeského Kraje), Jaroslav Brzák (ředitel MAS Haná), Jiří Guth (Ministerstvo životního prostředí), František Talíř (1. náměstek hejtmána Jihočeského kraje) a další.

Moderovat bude Ivan Rynda (vedoucí Katedry sociální a kulturní ekologie na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy).

Rezervujte si, prosím, datum. Nejpozději v květnu bude následovat podrobný program a pokyny k přihlášení.

Doprovodný program konference:

Výstava velkoformátových leteckých fotografií Jiřího Jirouška „Nebeské Novohradky“ s vernisáží 2. června od 18 hod

Koncert Pavla Šporcla & Gypsi v areálu zámeckého parku v Nových Hradech, 2. června od 19 hod

Exkurze do Národní přírodní rezervace Žofínský prales, 3. června dopoledne

Více informací najdete na krajinanovohradska.cz

anebo u kontaktní osoby Michaely Vlčkové, (+420) 608 072 506,

michaela.vlckova@krajinanovohradska.cz

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla posílejte do 13. 4. 2022 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru Ďáblíka, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře.

Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!